

Pirkanmaan hyvinvointialueen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Pirkanmaan hyvinvointi- ja
kokonaisturvallisuusvaliokunta

2.5.2024

Tilannekatsaus suunnitelman toimeenpanosta

1. Yksilöllisten hyvinvointia edistävien valintojen mahdollistaminen

TILANNEKATSAUS 5/2024

- Asiakasohjauksen keskittäminen yhteen organisaatioon ja osaamisen vahvistaminen. Asiakasohjauksen palvelupolku kuvataan ja juurrutetaan koko hyvinvointialueelle.
- Alueelliset ja maakunnalliset yhteistyörakenteet kuntien ja järjestöjen kanssa: perhekeskustiimit, esihenkilötiimit, maakunnallisen peke- ja hyte- ohjausryhmä
- Laajan palvelutarjonnan sisältävä sähköinen perhekeskus avataan asiakkaille 5/2024
- Rakennetaan yhteistä ajattelua: yhteisövaikuttavuus, systeeminen työote, ilmiölähtöinen ajattelu
- Markkinoidaan Pyydä apua –nappia, Sekaisin chat- ja neuvola chat- yhteydenottokanavana
- Minun tiimini –mallin käyttöönotto ja Lapset puheeksi-työmenetelmän käyttö

Indikaattori	V. 2022 tytöt	v. 2022 pojat	v. 2017 tytöt	v. 2017 pojat
Nukkuu arkisin alle 8 tuntia 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2023	40,8 %	30,9 %	35,2 %	33,7 %
Raittius %, 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2021	63,2 %	64,5 %	63,1 %	59,7 %
Ylipaino % 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2023	14,3 %	20 %	13,9 %	18,9 %
Käyttää alkoholia viikoittain 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2023	2,2 %	5,3 %	3,6 %	6,6 %
Ei syö koululounasta päivittäin 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2023	38,5 %	32,4 %	29,7 %	29,9 %
Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2023	7,0 %	9,1 %	6,6 %	10 %
Ei syö aamupalaa joka arkiamu 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2023	44,8 %	33,9 %	38,4 %	32,8 %
Tupakoi päivittäin, 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2023	3,5 %	6,5 %	5,5 %	6,6 %

Mittarit: Kouluterveyskyselyn indikaattorit. Asiakasohjauksen yhteydenotot, perhekeskustoiminta, Minun tiimini –mallin käyttöönotto

LOS: Art 24 Lapsella on oikeus elää mahdollisimman terveenä ja saada tarvittaessa hoitoa

2. Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin tila

TILANNEKATSAUS 5/2024

- Käynnissä lasten ja nuorten psykiatrian- ja päihdepalveluiden selvitys
- Näyttöön perustuvien menetelmien ja ohjattujen omahoito-ohjelmien käytön lisääminen: IPC, CoolKids. Näyttöön perustuvien menetelmien koulutus- ja koordinaatorakenne vakiinnutetaan osaksi pysyvää toimintaa
- Mt- ja päihdepalveluja helposti saataville walk-in-, liikkuvina- ja digipalveluina, esim. Sekaisin chat
- Täydennetään lasten ja nuorten mielenterveyspalveluita avaamalla kaksi uutta perheintensiiviosastoa Pirkanmaalle
- Päihdepalveluiden kehittäminen (THL: sujuvat palvelut valmennus, Repussa –hanke, tulossa SOILA -haku)
- Lasten ja nuorten mt- ja päihdehäiriöiden varhaisempi tunnistaminen, puheeksiotto ja hoitoonohjaus, yli sektorirajojen ammattilaisten osaamisen lisääminen, hoidon porrasteisuus
- Oman tuotannon sijaishuollon vahvistaminen: 6/2024 Kuusikon perhetukikeskukseen uusi vaativan tason hoidon osasto

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin indikaattorit	v. 2022 tytöt	v. 2022 pojat	v. 2017 tytöt	v. 2017 pojat
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa % 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2023	7,4 %	8,3 %	5 %	6,8 %
Käynyt koulukuraattorilla lukuvuoden aikana % 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2023	17,1 %	8,9 %	14,2 %	8,9 %
Kokee terveydentilansa keskinäiseksi tai huonoksi % 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2023 Kasvua 12,1 % tyttöillä	35,9 %	5,6 %	23,8 %	14 %
Käynyt koulupsykologilla lukuvuoden aikana % 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2023	16,3 %	5,9 %	12,6 %	6,3 %
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus % 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2023 Kasvua 14,6 % tyttöillä	33,5 %	8,1 %	18,9 %	5,9 %
Vähintään kaksi viikkoa kestänyt masennusoireilu % 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2021 Kasvua 14,1 % tyttöillä	36,9 %	13,6 %	22,8 %	9,9 %

Mittarit: Kouluterveyskyselyn indikaattorit, palvelulinjan toimintaindikaattorit

LOS: Art 24 Lapsella on oikeus elää mahdollisimman terveenä ja saada tarvittaessa hoitoa

Toimintaindikaattoreita lasten, nuorten ja perheiden palveluiden mielenterveys- ja päihdepalveluista (Pegasos)

ICPC2 TOP 20 lukuina
Tarvittaessa valitse vuosi suodattimista

ICPC	ICPC_koodi	Diagnoosit yht ICPC LKM	Diagnoosit eri as ICPC kontaktit
AHDIST./HERMOST./JÄNNITT. TUNNE	P01	669	209
MASENNUKSEN TUNNE	P03	425	129
NUOREN KÄYTÖSOIRE/-VAIVA	P23	199	67
Terveiden ylläpito / Sairausten ennaltaehkäisy	A98	58	26
LAPSEN KÄYTÖSOIRE/-VAIVA	P22	52	30
Muu psyykinen oire/vaiva	P29	45	17
Pelkotila / pakko-oireinen häiriö	P79	25	8
HYPERKINEETTINEN OIREYHTYMA	P81	24	12
UNIHÄIRIÖ	P06	20	9
Lapsen syömishäiriö	P11	18	8
Ahdistushäiriö-tila	P74	17	6
MASENNUSTILA	P76	17	4
HUOLI/PELKO MIELENTERVEYDEN HÄIRIÖSTÄ	P27	15	5
ANOREKSIA/BULIMIA	P86	13	4
ÄRTYNEISYYS	P04	10	2
Akuutti stressireaktio	P02	9	3
Alkoholin väärinkäyttö, pitkäaikainen	P15	9	1
HUOLI/PELKO SOSIAALISESTA ONGELMASTA	Z27	7	2
Muu mielenterveyden häiriö	P99	6	2
Ihmissuhdeongelma liittyen vanhemp./perh.jäseneseen	Z20	5	2

Vuosi 2023 tammi-maaliskuu

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**

ICPC2 TOP 20 lukuina
Tarvittaessa valitse vuosi suodattimista

ICPC	ICPC_koodi	Diagnoosit yht ICPC LKM	Diagnoosit eri as ICPC kontaktit
AHDIST./HERMOST./JÄNNITT. TUNNE	P01	1 957	629
LAPSEN KÄYTÖSOIRE/-VAIVA	P22	1 074	318
MASENNUKSEN TUNNE	P03	881	291
NUOREN KÄYTÖSOIRE/-VAIVA	P23	448	154
Muu psyykinen oire/vaiva	P29	349	161
HUUMEIDEN KÄYTTÖ	P19	154	55
MASENNUSTILA	P76	137	62
Muu mielenterveyden häiriö	P99	119	61
Ahdistushäiriö-tila	P74	98	43
HUOLI/PELKO MIELENTERVEYDEN HÄIRIÖSTÄ	P27	77	28
HYPERKINEETTINEN OIREYHTYMÄ	P81	70	31
UNIHÄIRIÖ	P06	68	27
Pelkotila / pakko-oireinen häiriö	P79	59	21
Alkoholin väärinkäyttö, pitkäaikainen	P15	40	13
HUOLI/PELKO SOSIAALISESTA ONGELMASTA	Z27	30	11
Lapsen syömishäiriö	P11	27	10
Terveiden ylläpito / Sairausten ennaltaehkäisy	A98	22	12
Akuutti stressireaktio	P02	21	8
Ihmissuhdeongelma liittyen vanhemp./perh.jäseneseen	Z20	18	9
ANOREKSIA/BULIMIA	P86	15	6

Vuosi 2024 tammi-maaliskuu

3. Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen

TILANNEKATSAUS 5/2024

- Nuorisovaltuuston osallistaminen hyvinvointisuunnitelman seurantaan (ohry)
- Kokemusasiantuntijoiden osallistuminen palveluiden kehittämiseen ja toiminnan arviointiin
- Lapsille ja nuorille suunnatut kyselyt ja tiedonkeruuta tukevat tapahtumat (Vaikuta)
- Yhteisövaikuttavuus ajattelu palvelulinjan systeemisen työn mallina
- Valtakunnallinen lapsistrategiatyö suunnan näyttäjänä
- Lapsibudjetointi –mallin ja palvelupolkuprosessien työstäminen lapsia ja nuoria osallistamalla

Lasten ja nuorten hyvinvointi-indikaattorit	v. 2023 tytöt	v. 2023 pojat	v. 2017 tytöt	v. 2017 pojat
Tuntee itsensä yksinäiseksi % 8. ja 9. luokan oppilaista	20,1 %	8,9 %	12,8 %	6,5 %
Hyvät vaikutusmahdollisuudet koulussa % 8. ja 9. luokan oppilaista	4,8 %	15,1 %	5,8 %	10,9 %
Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä % 8. ja 9. luokan oppilaista	17,6 %	8,6 %	11,4 %	6,7 %
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä % 8. ja 9. luokan oppilaista	54,4 %	79,3 %	67,4 %	82,7 %
Ei yhtään läheistä ystävää % 8. ja 9. luokan oppilaista	9,3 %	10,4 %	6,4 %	10,9 %
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa % 8. ja 9. luokan oppilaista	10 %	4,6 %	8,7 %	5,9 %
Ongelmia oppimisyhteisön ilmapiirissä % 8. ja 9. luokan oppilaista	12,9 %	4,3 %	10,7 %	4 %

Mittarit: Kouluterveyskyselyn indikaattorit, toimintaindikaattorit

LOS: Art 12. Lapsen oikeus esittää näkemyksensä ja saada ne huomioon otetuksi

4. Turvallinen kasvuympäristö ja arjen turvallisuuden lisääminen

TILANNEKATSAUS 5/2024

- Järjestämme eri ammattilaisille koulutusta väkivaltatyöstä
- Kaltoinkohtelun käsikirjan mukainen toimintamalli on viranomaisten käytössä
- Kouluväkivaltaseminaari järjestetty maaliskuussa, kouluväkivaltatyöryhmä perustettu
- Kehitämme ammattilaisia varten väkivaltatyön muotoja (Barnahus -hanke) ja laajennamme vakavaan väkivaltaan liittyviä toimintamalleja esim. Marak –toimintaa
- Rikoksilla oireilevien lasten ja nuorten palveluiden kehittäminen monialaisessa yhteistyössä (haettu hankerahoitusta ylisektorisessa yhteistyössä)
- Oman tuotannon sijaishuollon vahvistaminen: 5/2024 Kuusikon perhetukikeskukseen uusi vaativan tason hoidon osasto
- Nepsy-tukikeskuksen suunnittelu on käynnistetty

Lasten ja nuorten hyvinvointi-indikaattori	v. 2022 tytöt	v. 2022 pojat	v. 2017 tytöt	v. 2017 pojat
Vanhemman liiallinen alkoholinkäyttö aiheuttanut haittaa % 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2021	7,6 %	3,2 %	7 %	3,6 %
Kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana % 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2023	45,2 %	12,2 %	Ei tietoja	Ei tietoja
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa % 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2023	10 %	4,6 %	8,7 %	5,9 %
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa % 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2021	7,4 %	8,3 %	5 %	6,8 %
Kokenut vanhempien tai huolta pitävien aikuisen taholta fyysistä väkivaltaa vuoden aikana % 8. ja 9. luokan oppilaista vuonna 2023	15,5 %	9,2 %	Ei tietoja	Ei tietoja

Mittarit: Kouluterveyskyselyn indikaattorit, toimintaindikaattorit

LOS: Art 6. Oikeus elämään ja kehittymiseen, Art 19. Lasta on suojeltava kaikelta väkivallalta, välinpitämättömältä kohtelulta ja hyväksikäytöltä. Art 28. Oikeus koulutukseen, Art 29. Koulutuksen tavoitteet

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden yhteisiä asioita

Palveluiden järjestämisen painopiste siirtyy yhä enemmän varhaiseen vaiheeseen

- ❖ Tiedolla johtamisen kehittäminen: luotu rakenne säännölliselle tiedon tuotannolle ja käsittelylle, joka osallistaa organisaation eri tasojen ammattilaisia tiedon analyysiin. Tiedolla johtamiseen liittyy vahvasti yhteisen toimintakulttuurin jalkautuminen
- ❖ Palveluiden ja toiminnan vaikuttavuuden arviointia toteutetaan piloteilla ja se on osa lapsiperheiden toiminnan laadun arviointia ja palveluiden kehittämistä
- ❖ Lapsibudjetointi –hankkeen toteuttaminen (ks. seuraavat diat)
- ❖ Tutkimuksellisen näkökulman hyödyntäminen: pyritään saamaan tutkimusta mukaan keskeisten prosessien kehittämiseen. Käynnissä on RRP3: Sisä-Suomen vaikuttavuustutkimus, lastensuojelun luottamuksen rakentuminen tutkimus, opiskelijoiden eri tasoiset opinnäytetyöt ja gradut
- ❖ Asiakaspalaute, henkilöstökokemus ja tiedon hyödyntäminen
- ❖ Lanupe linjan kaikki palvelut tuotteistetaan. Tuotteet ja laskentaperusteet valmiina syksyllä 2024

Lapsibudjetoinnin tavoitteet

- Pirkanmaan lapsibudjetointi -hankkeen tavoitteena on parantaa lasten, nuorten ja perheiden palveluiden laatua ja vaikuttavuutta sekä vahvistaa resurssien kohdentamista oikeisiin palveluihin oikeaan aikaan.
- Lapsibudjetointi on tiedolla johtamisen väline, jonka tavoitteena on lapsiin kohdistettujen panostusten ja niiden vaikuttavuuden tekeminen läpinäkyväksi julkisessa päätöksentekoprosessissa aina päätöksen suunnittelusta sen vaikutusten seurantaan.
- Läpinäkyvyys mahdollistaa sellaisten lasten ja perheiden tuki- ja palvelukokonaisuuksien suunnittelun ja rakentamisen, jossa huomioidaan vaikutuksien aikaansaamiseksi tarvittut resurssit.
- Tavoitteena on myös rakentaa integraatiota vahvistavaa yhteistyötä alueen kuntatoimijoiden kanssa.

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**

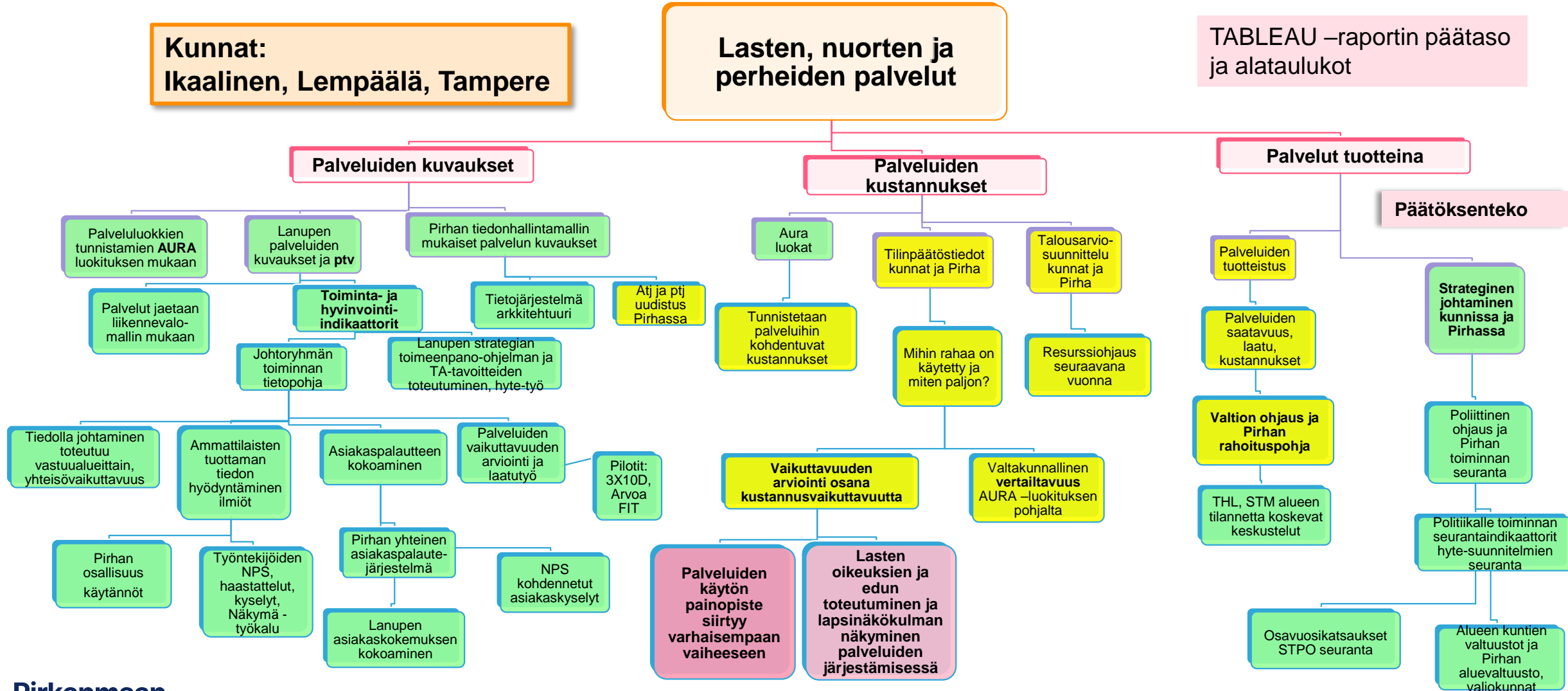
Seuraavan dian mallinnus on pilkottu osiin ja kuvattu yksityiskohtaisesti seuraavilla dioilla

Lapsibudjetointi –malli Pirkanmaan hyvinvointialueella

Kunnat:
Ikaalinen, Lempäälä, Tampere

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

TABLEAU –raportin päätaso ja alataulukot

Yhteystiedot

Marianne Aalto-Siira

Suunnittelupäällikkö

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Osoitetiedot

etunimi.sukunimi@pirha.fi

@sometunnus

pirha.fi

